

פרסומים חדשים במרכז המידע הבין-מכללתי במכון מופ"ת – חודש אפריל 2014

לעיון בפרסומים אלו הנכם מוזמנים למרכז המידע
מרכז המידע פתוח בימים א'-ה' בשעות 8:30 עד 16:00
טל': 03-6901450, פקס: 03-6988611
דואר אלקטרוני: meyda@macam.ac.il
כתובת אינטרנט: infocenter.macam.ac.il

נמצאו 24 פריטים
להלן כל הפריטים:

1. מספר פריט: 11383
מיון: R1362
סוג: מחקר
כותר: ביקוש והיצע של מורים במערכת החינוך : נקודת המבט הבית ספרית
מחבר: דוניצה-שמידט, סמדר /זוזובסקי, רות
מו"ל: מכון מופ"ת /משרד החינוך
שנה: 2013
עמודים: 58
מילות מפתח: מורים; מערכת החינוך; בתי-ספר;
הערות: במסגרת רשת המחקר: מדיניות כוחות ההוראה בישראל
2 עותקים
2. מספר פריט: 11384
מיון: R1363
סוג: מחקר
כותר: מסלול ההתפתחות המקצועית ב"אופק חדש" : עמדת האוניברסיטאות והמכללות האקדמיות
מחבר: דיקמן, נעמי /קזל, אריה
מו"ל: מכון מופ"ת /משרד החינוך
שנה: 2013
עמודים: 60
מילות מפתח: התפתחות מקצועית; אופק חדש; עמדות; אוניברסיטאות; מכללות למורים; עובדי-הוראה;
הערות: במסגרת רשת המחקר: מדיניות כוחות ההוראה בישראל
2 עותקים
3. מספר פריט: 11385
מיון: R1364
סוג: מחקר
כותר: המדיניות להתפתחות מקצועית של עו"ה ממדיניות ליישום : נקודת המבט של מחוזות משרד החינוך, המפקחים ומנהלי בתי הספר
מחבר: אבידב-אונגר, ארית /ריינגולד, רוני
מו"ל: מכון מופ"ת /משרד החינוך
שנה: 2013
עמודים: 43
מילות מפתח: מדיניות חינוכית; התפתחות מקצועית; עובדי-הוראה; משרד החינוך; מנהלי בתי-ספר; מפקחים;
הערות: במסגרת רשת המחקר: מדיניות כוחות ההוראה בישראל
2 עותקים
4. מספר פריט: 11386
מיון: 20.6.2
סוג: ספר
כותר: חוברת הפרסומים של חברי הסגל במכללה בשנים 2012-2013
עורך: אבידב-אונגר, ארית /סימון, שימרת

מו"ל: אחוה
שנה: 2014
עמודים: 68
מילות מפתח: מחקר;

5. מספר פריט: 11387

מיון: 70.59.1

סוג: פּר

כותר: **הבנה בכוונה : תכנון שיעורים עתירי הבנה**

מחבר: ויגנס, גרנט /מקטא', ג'יי

מו"ל: ברנקו וייס

שנה: 2013

עמודים: 440

מקום: ירושלים

מילות מפתח: הבנה; תלמידים; הוראה; למידה; תכניות לימודים;

הערות: מהדורה שנייה מורחבת

תקציר:

הבנה היא מטרת הוראה שהכול מסכימים עליה. כל הוראה חותרת להבנה. ספרם של גרנט ויגנס וג'יי מקטאי הבנה בכוונה: תכנון שיעורים עתירי הבנה מדריך מורים כיצד לעשות זאת, והוא עושה זאת בחכמה וביעילות. מדוע הבנה נדירה בבית הספר? משום שהבנה של התכנים המופשטים הנלמדים בבית הספר היא הישג שלא קל להשיגו; הוא מצריך הוראה מקצועית מאוד ומאמץ ניכר של התלמידים. ויגנס ומקטאי מתארים הבנה כמצב תודעה שבו המבין מסוגל לעשות שישה מהלכים עם ידע: להסביר, לפרש וליישם אותו, לאמץ פרספקטיבה ביחס אליו, לחוש אמפתיה כלפיו ולרכוש ידיעה עצמית. זהו הישג מורכב ביותר הכרוך בהנעה, בחשיבה, בדמיון, ברגש, במודעות. איך מנחים תלמידים לקראת הישג מורכב כזה? באמצעות תכנון מוקפד ביותר של ההוראה, שעיקרו הוא תכנון לאחור הבנה היא פעילות יצירתית שבה המבין מכונן זיקות חדשות בין מושגים. כדי לאפשר יצירתיות כזו, ההוראה צריכה לפעול במסגרת תכנית מנומקת היטב ומוקפדת כפי שמוצגת בספר זה.

6. מספר פריט: 11388

מיון: 10.119.3

סוג: פּר

כותר: **ייעוץ חינוכי : מקצוע מחפש זהות**

מחבר: ארהרד, רחל

מו"ל: מכון מופ"ת

סידרה: כליל

שנה: 2014

עמודים: 366

מקום: תל-אביב

מילות מפתח: ייעוץ חינוכי; זהות עצמית; הישגים; זהות מקצועית; התפתחות מקצועית;

תקציר:

שאלת הזהות העצמית מלווה את מקצוע הייעוץ החינוכי בישראל מיום היוולדו. במלאות חמישים שנה למקצוע מציג הספר תמונת מצב רחבה המסכמת את הישגי המקצוע עד כה, מתארת אמפירית את מיקומו בהווה ושואלת לאן פניו מועדות בעשורים הבאים. בספר מוצגות זוויות התבוננות מקוריות על המקצוע – התפתחותו וזהותו; התפתחות הקריירה המקצועית של היועצות; יחסי הגומלין בין היועצים לבין משלימי התפקיד שלהם; עולמן הפנימי של היועצות; ומבט לעתיד. הספר מניח תשתית מחקרית מוצקה לרב-שיח בכל הרמות, שבו יועלו לסדר היום שאלות, דילמות וקונפליקטים הרלוונטיים לזהותו של מקצוע הייעוץ החינוכי. קריאת הספר הוא תהליך מרתק של התבוננות ומחשבה קדימה על תפקיד הייעוץ החינוכי, ויש בו הזמנה ליועצים חינוכיים, למנהלים ולמכשירי יועצים להתבוננות רפלקטיבית בסוגיות של זהות מקצועית, הכשרה והדרכה, שינוי והתאמה של המקצוע לעולם משתנה, התאמה תרבותית של עבודת הייעוץ במגזרים שונים, התפתחות, רוחה ושחיקה. פרופ' רחל ארהרד מביאה לדיון זוויות הסתכלות שונות שלה הנובעות מניסיונה לאורך השנים כיועצת חינוכית בבית הספר, כמפקחת על יועצים, כשותפה בעיצוב פניו של השירות הפסיכולוגי-ייעוצי, כחוקרת וכראש מגמת הייעוץ לאורך השנים.

7. מספר פריט: 11389

מיון: R1365

סוג: מחקר

כותר: **מעקב אחרי בוגרי המכון האקדמי הערבי לחינוך - המכללה האקדמית בית ברל בשנים 2006-2011: השתלבות בעבודה, שביעות רצון מתכנית ההכשרה ותכניות לעתיד**

מחבר: חאג' יחיא, קוסאי /מחאג'נה, סאמי

מו"ל: בית ברל

שנה: 2013
עמודים: 51
מילות מפתח: מעקב בוגרים; הכשרת מורים; סטודנטים; ערבים; שבעות-רצון; הערכה;

8. מספר פריט: 11390

מיון: P70
סוג: מחקר
כותרת: הכלה והישגים בחינוך: יעדים סותרים או משלימים?
מחבר: ראזר, מיכל / מיטלברג, דוד / מוטולה, מיכאל / בר-חושן, נעה
מו"ל: אורנים
שנה: 2013
בתוך: דברים
כרך: 6
עמודים: 11-27
מילות מפתח: חינוך; הישגים; חברה; מיצב חברתי-כלכלי; תלמידים;

תקציר:

מטרתו של מאמר זה היא לנהל דיון בסוגיה: האם תהליכים המכוונים להגברת ההכלה בחינוך סותרים תהליכים המכוונים להעלאת ההישגיות בחינוך, או שמא מדובר בתהליכים היכולים להיות משלימים זה לזה. מחקרים לאומיים ובין-לאומיים מראים כי בישראל, רמתם האקדמית של תלמידים משכבה חברתית-כלכלית חלשה, נמוכה יותר באופן משמעותי מאשר רמתם האקדמית של תלמידים משכבה חברתית-כלכלית גבוהה. אותם מחקרים עצמם מראים כי ניתן לשלב בין עקרונות החינוך המכיל ובין השאיפה להישגים אקדמיים גבוהים לגבי כלל התלמידים. האפשרות לשנות את הקשר בין הישגים אקדמיים לרקע חברתי-כלכלי מתבססת על תפקוד אחר, חלופי, של בית הספר. בית הספר נדרש לשתי משימות סותרות. מצד אחד הוא נדרש לתפקד באופן מסורתי – בעיקר כארגון להנחלת השכלה, ומנגד הוא נדרש להכלה חברתית והתאמת המסגרת לכל הלומדים בה. שילוב בין שתי מטרות אלו היא כיום משימתו המרכזית של בית הספר. השיח הלימודי והחינוכי כיום מתמקד בעיקר בסטנדרטים, במדידות ובתפוקות של החציון העליון של האוכלוסייה. הוא מושך את המערכת כולה להסללה חזקה ולתהליכי הדרה פנימית בתוך בית הספר. מדינת ישראל זקוקה לסטנדרטים אשר יהיו רגישים להצלחה ולשיפור משמעותי בהישגים גם בחציון התחתון. פעולות אלה מחייבות שינוי מקיף בפרדיגמות ההוראה, הלמידה וההערכה, כמו גם בהתארגנות הבית ספרית ובמדיניות של משרד החינוך. אנו ממליצים כי נושא זה יקבל משנה תוקף בתהליכי הכשרת מורים במכללות לחינוך בישראל.

9. מספר פריט: 11391

מיון: P70
סוג: מאמר
כותרת: לפרוץ את "הזהות המושתקת" – עמדותיהם של מתכשרים להוראה כלפי ספרות ילדים כתובה עברית ואמהרית
מחבר: ברץ, לאה / אבוחצירא, חנה
מו"ל: אורנים
שנה: 2013
בתוך: דברים
כרך: 6
עמודים: 29-43
מילות מפתח: זהות; ספרות ילדים; דו-לשוניות; ביתא-ישראל;

תקציר:

מאמר זה מבקש לבחון עמדות ותפיסות של מתכשרים להוראת ספרות כלפי ספרות ילדים הכתובה עברית ואמהרית. באמצעות שאלון המשלב שתי מתודות, כמותנית ואיכותנית, נבחן ספר הילדים של נעמי שמואל מעינות הטגאו, כספר המיועד ליצור גשר בין תרבויות. הממצאים מצביעים על פער בעמדות כלפי נושא הכנסת הספר לתכנית הלימודים ותפקידו בביטול הנראות בין סטודנטים מקהילת ביתא ישראל לבין כאלה שאינם שייכים לקהילה. הממצא העיקרי מדגיש שבקרב יוצאי הקהילה יש מודעות רבה לתכנים העולים מתוך ספרי הילדים הבונים את הנרטיב התרבותי של הקהילה. הכרת הנרטיב מביאה לחיזוק הזהות הקהילתית ומונעת את השתקתה.

10. מספר פריט: 11392

מיון: P70
סוג: מאמר
כותרת: מושג "האחר השונה" בראי השילוב וההכלה בחברה ובחינוך בישראל: האומנם "אחר משמעותי"?
מחבר: טימור, ציפי
מו"ל: אורנים
שנה: 2013
בתוך: דברים
כרך: 6

עמודים: 45-59
מילות מפתח: שונות (diversity); חברה; חינוך;

תקציר:

המאמר בוחן את המושג "אחר" במשמעות של "אחר שונה" בניגוד ל"אחר – מי שאינו אני" וזאת לאור מודל השילוב והמצע הרעיוני של ההכלה בחברה ובמערכת החינוך בישראל. בחלקו, מאמר זה הינו מאמר עמדה המגובה בניסוח של ספרות מחקרית. לאור סקירת הספרות ניתן לקבוע כי במודל השילוב שבבסיסו רעיון הנורמליזציה, ההתייחסות ל"אחר השונה" כאדם שלם היא מצומצמת, ואילו המצע הרעיוני של ההכלה תואם את הראייה ההוליסטית והפלורליסטית הרואה ב"אחר השונה" את הייחודיות שבו ומעודד אותו לחיים שייתפסו כמשמעותיים אף בעיניו.

ניתוח דוגמאות מייצגות בהקשר של הכלה בחברה בישראל לגבי יישום חקיקה, תעסוקה, והתייחסות ל"אחר השונה" מראה שלא קיימת הכלה על-פי אמות המידה הרעיוניות. במציאות העכשווית, עדיין לא מתקיימת הבניה של מערכת החינוך מחדש על-פי אמות המידה של תנועת ההכלה, אולם עקרונות האיתור המוקדם, הטיפול והמעקב כבר מיושמים. התובנה הכללית העולה מהמאמר היא כי למרות החוקים השוויוניים שכבר קיימים, יש להשקיע מאמצים בשכנוע הציבור כי "אחר שונה" הוא קודם כל בן אדם בזכות ולא בחסד, ומחובתנו כחברה לראות בו "אחר משמעותי" במקום "אחר שונה".

11. מספר פריט: 11393

מיון: P70

סוג: מאמר

כותר: "יש פה משהו שמאפשר": סטודנטים יהודים ו"אחרים" בתכניות התואר השני במכללת אורנים

מחבר: לרון, דינה /לב ארי, לילך

מו"ל: אורנים

שנה: 2013

בתוך: דברים

כרך: 6

עמודים: 99-115

מילות מפתח: סטודנטים; יהודים; ערבים; פלורליזם תרבותי; חברה פלורליסטית;

תקציר:

מחקר זה בוחן את השתלבות "האחרים" (סטודנטים ערבים) בתכניות התואר השני במכללה ובמרחב הציבורי שלה, ובעיקר בדק כיצד הם מאפיינים את האקלים המכללתי בהקשרים חברתיים-תרבותיים ואקדמיים. ניכר כי לתפיסת הסטודנטים (יהודים וערבים) קיימת השתלבות יחסית טובה של "האחרים" באקלים החברתי-תרבותי המתקיים בתכניות התואר השני במכללה והם העידו שהם מרגישים שווים ומקיימים קשרים חברתיים טובים חוצי מגזר. האקלים החברתי-תרבותי נתפס על-ידי הסטודנטים כרב-תרבותי, פתוח ומכיל. לצד זאת יש לציין כי המכללה נשלטת על-ידי ההגמוניה היהודית, בראש וראשונה כפועל יוצא מהמבנה הסקטוריאלי של מערכת החינוך בישראל אליה היא משתייכת. הגמוניה זו, כפי שעלה מדברי הסטודנטים, באה לידי ביטוי בהיבט האקדמי (בתכני ההוראה), ובשגרת החיים הבלתי-פורמלית במכללה (במאפיינים סימבוליים המזוהים עם תרבות קבוצת הרוב), הגורמים לתחושת ניכור מסוימת בקרב הסטודנטים "האחרים". נראה כי לצד תחושות חיוביות לגבי האקלים החברתי-תרבותי, על המכללה, כגוף ארגוני, להשקיע מאמץ נוסף בהרחבת העיסוק בחינוך לרב-תרבותיות במסגרת התכניות האקדמיות ולשמש בכך כסוכנת חברות לסטודנטים, שבעתיד עשויים להוות סוכני שינוי בבתי הספר בהם הם מלמדים.

12. מספר פריט: 11394

מיון: R1366

סוג: מחקר

כותר: "בין העולמות": סיפוריהן של נשים חירשות וכבודות שמיעה בעולם העבודה והחינוך בישראל - עבודת דוקטורט

מחבר: דלומי תורתי, ארית

מו"ל: אוניברסיטת בר אילן

שנה: 2013

עמודים: 399

מקום: רמת גן

מילות מפתח: סיפורי חיים; מוגבלויות; חרשים; נשים; חינוך; ישראל;

טקסט מלא: *

13. מספר פריט: 11395

מיון: R1367

סוג: מחקר

כותר: ייצוגים וירטואליים בסביבות למידה תלת ממדיות

מחבר: קריץ, מיקי /שינפלד, מירי

מו"ל: סמינר הקיבוצים

שנה: 2013

עמודים: 18

מקום: תל-אביב
מילות מפתח: למידה מקוונת; אינטרנט; טכנולוגיה; וירטואלי; סטודנטים;
הערות: בתמיכת מכון מופ"ת
2 עותקים
טקסט מלא: *

---

14. מספר פריט: 11396
מיון: R1368
סוג: מחקר
כותר: חקר תהליך רכישת קרוא וכתוב בשפה הערבית לפי המודל האינטראקטיבי בבית הספר היסודי - מחקר רחב
מחבר: מח'ול, בהאא /אולשטיין, עילית /אברהים, רפיק
מו"ל: אורנים
שנה: 2013
עמודים: 212
מקום: טבעון
מילות מפתח: קריאה; כתיבה; ערבית; בתי-ספר יסודיים;
הערות: בתמיכת מכון מופ"ת

---

15. מספר פריט: 11397
מיון: R1369
סוג: מחקר
כותר: שינויים טכנולוגיים-פדגוגיים בהוראה בעידן של התפתחות טכנולוגית מואצת
מחבר: זייפרט, תמי /זלקוביץ, ציפי
מו"ל: סמינר הקיבוצים
שנה: 2013
עמודים: 93
מקום: תל-אביב
מילות מפתח: שינוי; פדגוגיה; הוראה; טכנולוגיה; תקשוב; הוראה בסיוע מחשב;
הערות: בתמיכת מכון מופ"ת

---

16. מספר פריט: 11398
מיון: 86.40.12
סוג: מאמר
כותר: The affinity between the lost Midrash Yelamedenu and Midrash Vayekkulu
מחבר: Geula, Amos
מו"ל: הרצוג
שנה: 2013
עמודים: 19
מילות מפתח: יהדות;
הערות: בתמיכת מכון מופ"ת

---

17. מספר פריט: 11399
מיון: 10.119.4
סוג: ספר
כותר: כנס ירושלים השני למחקר בחינוך מתמטי : ספר תקצירים
מו"ל: מכון מופ"ת /מטח /הטכניון /לוינסקי
שנה: 2014
עמודים: 59
מילות מפתח: מתמטיקה; מחקר;

---

18. מספר פריט: 11400
מיון: 10.120.1
סוג: ספר
כותר: שימור ושינוי : תובנות אלגבריות בעולם המספרים והצורות
מחבר: סיניצקי, איליה /אילני, בת שבע
מו"ל: מכון מופ"ת
סידרה: תמה

שנה: 2014
עמודים: 521
מקום: תל-אביב
מילות מפתח: מתמטיקה;

תקציר:

"...ואין כל חדש תחת השמש" "אין אותו אדם עובר באותו הנהר פעמיים" (קהלת א, ט) (הרקליטוס)
מהו הקשר בין שלוש המשימות האלה:
-חישוב סכומים שונים של מספרים המופיעים בלוח המאה;
-פתרון בעיות שעניין מציאת הריכוז של תמיסה;
-זיהוי הצורה בעלת השטח המרבי שניתן להקיף באמצעות חוט בעל אורך נתון?
התשובה מופיעה בכותרת הספר שבידיכם: שימור ושינוי. הפרטים מוסברים בספר, המציג ומפתח גישה אלגברית בלתי-פורמלית לחקר תופעות בעולם המספרים והצורות.
הנושא שימור ושינוי מופיע בתחומים מתמטיים רבים. הספר שימור ושינוי – תובנות אלגבריות בעולם המספרים והצורות מציג גישה של הבניית ידע מתמטי באמצעות ראיית אובייקטים של מתמטיקה אלמנטרית מנקודת המבט של יחסים בין שימור לשינוי. כל פרק בספר מתמקד בהיבט מסוים של היחסים האלה, והוא כולל רקע תאורטי ופעילויות המלוות בניחוח מתמטי ודידקטי שלהן.
הספר מיועד לקהלים מגוונים; לשוחרי מתמטיקה, לפרחי הוראה, למורים ומורי-מורים למתמטיקה בבית הספר היסודי ובחטיבת-הביניים ולמתעניינים בבעיות בתחום המתמטיקה האלמנטרית. הם יכולים למצוא בספר שפע של רעיונות לפתרון בעיות באמצעות שימוש בשימור ושינוי כגישה שיטתית לכך

19. מספר פריט: 11401

מיון: 86.40.13

סוג: מאמר

כותר: **Beginning and end of the internship: student teachers' interpersonal profiles and the accuracy of their self-beliefs**

מחבר: De Jong, Romi /Van Tartwijk, Jan /Wubbels, Theo

שנה: 2013

בתוך: European Journal of Teacher Education

כרך: v 36 n 4

עמודים: 393-412

מילות מפתח: פרחי הוראה; התמחות בהוראה; התנסות מעשית; בתי-ספר תיכוניים; מורים; תקשורת בינאישית;

20. מספר פריט: 11402

מיון: 86.40.14

סוג: מאמר

כותר: **Looking back on experienced teachers' reflections: how did pre-service school practice support the development of self-efficacy?**

מחבר: Meristo, Merilyn /Ljalikova, Aleksandra /Löfström, Erika

שנה: 2013

בתוך: European Journal of Teacher Education

כרך: v 36 n 4

עמודים: 428-444

מילות מפתח: מורים; מסוגלות עצמית; התנסות מעשית; התמחות בהוראה; קהילה לומדת;

21. מספר פריט: 11403

מיון: R1370

סוג: מחקר

כותר: **"להיות תלמיד גאה" : החוויה הבית-ספרית של תלמידים בעלי נטיות חד-מיניות - עבודת מ.א.**

מחבר: בן-עמי, אייל

מול: אוניברסיטת תל-אביב

שנה: 2010

עמודים: 89

מקום: תל-אביב

מילות מפתח: תלמידים; בתי-ספר; הפליה מינית; הבדלי מין; יחסים חברתיים;

22. מספר פריט: 11404

מיון: 86.41.1

סוג: מאמר

Seeking new perspectives on the development of teacher education: a study of the Finnish context : כותר:
Hökkä, Päivi /Eteläpelto, Anneli : מחבר:
2014 : שנה:
Journal of teacher education : בתוך:
v 65 n 1 : כרך:
52-39 : עמודים:
מילות מפתח: הכשרת מורים; בתי-ספר יסודיים; בתי-ספר תיכוניים; למידה, תהליכיה; הוראה; התפתחות מקצועית; רפורמה בחינוך;

11405 : מספר פריט: 23
86.41.2 : מיון:
מאמר : סוג:
The role of the prepracticum in lessening student teacher stress: student teachers' perceptions of stress during practicum : כותר:
Danyluk, Patricia : מחבר:
2013 : שנה:
Action in Teacher Education : בתוך:
v 35 n 5-6 : כרך:
323-334 : עמודים:
מילות מפתח: פרחי הוראה; התנסות מעשית; מתח פסיכולוגי;

11406 : מספר פריט: 24
P.111 : מיון:
כתב עת : סוג:
מחקר ועיון בחינוך מתמטי : כותר:
קרני, שיר : עורך:
שאנן : מו"ל:
2014 : שנה:
